RFC 4234 Sözdizimi Belirtimleri için Arttırımlı BNF: ABNF

Düzenleyen:

Düzenleyen:

Çeviren:

D. Crocker

P. Overell

Nilgün Belma Bugüner

Brandenburg InternetWorking

THUS plc.

belgeler.org

Ekim 2006

Özet

Genel Ağ teknik belirtimlerinde yazarlarının yararlı bulduğu her gösterim kullanılabilir ve bu yüzden sıklıkla bir biçim sözdizimi tanımlama gereği duyulur. Yıllardan sonra, Arttırımlı BNF (ABNF) adı verilen, Backus—Naur Formunun değiştirilmiş bir sürümü çoğu Genel Ağ belirtiminde yaygın olarak kullanılır olmaya başladı. Bu belirtim ABNF'yi belgelendirir. ABNF, makul gösterimsel gücü sayesinde bütünleşiklik ile basitliği dengeler. Standart BNF ile ABNF arasındaki farklar olarak, isimleme kuralları, yinelemeler, diğer şekiller, bağımsız sıralama ve değer aralıkları gibi gösterimler sayılabilir. Bu belirtim ayrıca, çeşitli Genel Ağ belirtimleri arasında ortak türden bir çekirdek sözel çözümleyici için de kural tanımları ve kodlama içerir.

Bu çeviri, RFC Türkçe çevirilerinde kullanılan ABNF temel belirtimini içerir.

Konu Başlıkları

1. Giriş		 	 	 	 			 			. 4
2. Kural Tanımı		 	 	 	 			 			. 4
2.1. Kural Adlandırma		 	 	 	 			 			. 4
2.2. Kural Biçimi		 	 	 	 			 			. 4
2.3. Uç Değerler		 	 	 	 			 			. 5
2.4. Harici Kodlamalar		 	 	 	 			 			. 6
3. İşleçler		 	 	 	 			 			. 6
3.1. Ulama — kural1 kural2		 	 	 	 			 			. 6
3.2. İkameler — kural1 / kur	al2	 	 	 	 			 			. 6
3.3. İkame Eklemeleri — kul	ral1=/ kural2	 	 	 	 			 			. 7
3.4. İkame Değer Aralıkları -	— %c##-##		 	 	 			 			. 7
3.5. Dizilim Grubu — (kural1	l kural2) .	 	 	 	 			 			. 7
3.6. Değişken Yineleme — *	*kural	 	 	 	 			 			. 8
3.7. Belirgin Yineleme — nk	ural	 	 	 	 			 			. 8
3.8. Seçimlik Dizilim — [kura	al]	 	 	 	 			 			. 8
3.9. ; Açıklama		 	 	 	 			 			. 8
3.10. İşleç Önceliği		 	 	 	 			 			. 8
4. ABNF'nin ABNF Tanımı		 	 	 	 			 			. 9
5. Güvenlikle İlgili Hususlar											10

6. Kaynakça	10
6.1. Uyulması Zorunlu Olanlar	10
6.2. Bilgilendirici Olanlar	10
A. Teşekkür	12
B. ABNF'nin Çekirdek ABNF'si	12
C. Yazar Adresleri	13
D. Tam Telif Hakkı Bevanı	14

Geçmiş

1.0	Ekim 2006	NBB
İlk çeviri		
Standart Adayı	Ekim 2005	DC ve PO
Özgün sürüm		

Sürüm Bilgileri

Ağ Çalışma Grubu Açıklama İsteği: 4234 Yerini aldığı RFC: 2234 Durumu: Standart Adayı

Yasal Uyarı

RFC'lerin yazarlarının hakları BCP 78^(B1) ile düzenlenmiştir. Dolayısıyla RFC çevirilerinin çevirmenlerinin haklarını da BCP 78'in düzenlediği kabul edilmiştir.

Bu belge IETF^(B3) tarafından yayınlanan resmi RFC 4234'ün **gayrıresmi** çevirisidir ve aslının yerine kullanılamaz. Bu çevirinin hiçbir bağlamda ya da koşulda hükmü yoktur. Bu çeviri, anadili Türkçe olan internet kullanıcılarının bu RFC hakkında fikir edinebilmelerini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

BU BELGE "ÜCRETSIZ" OLARAK RUHSATLANDIĞI İÇİN, İÇERDİĞİ BİLGİLER İÇİN İLGİLİ KANUNLARIN İZİN VERDİĞİ ÖLÇÜDE HERHANGİ BİR GARANTİ VERİLMEMEKTEDİR. AKSİ YAZILI OLARAK BELİRTİLMEDİĞİ MÜDDETÇE TELİF HAKKI SAHİPLERİ VE/VEYA BAŞKA ŞAHISLAR BELGEYİ "OLDUĞU GİBİ", AŞİKAR VEYA ZIMNEN, SATILABİLİRLİĞİ VEYA HERHANGİ BİR AMACA UYGUNLUĞU DA DAHİL OLMAK ÜZERE HİÇBİR GARANTİ VERMEKSİZİN DAĞITMAKTADIRLAR. BİLGİNİN KALİTESİ İLE İLGİLİ TÜM SORUNLAR SİZE AİTTİR. HERHANGİ BİR HATALI BİLGİDEN DOLAYI DOĞABİLECEK OLAN BÜTÜN SERVİS, TAMİR VEYA DÜZELTME MASRAFLARI SİZE AİTTİR.

İLGİLİ KANUNUN İCBAR ETTİĞİ DURUMLAR VEYA YAZILI ANLAŞMA HARİCİNDE HERHANGİ BİR ŞEKİLDE TELİF HAKKI SAHİBİ VEYA YUKARIDA İZİN VERİLDİĞİ ŞEKİLDE BELGEYİ DEĞİŞTİREN VEYA YENİDEN DAĞITAN HERHANGİ BİR KİŞİ, BİLGİNİN KULLANIMI VEYA KULLANILAMAMASI (VEYA VERİ KAYBI OLUŞMASI, VERİNİN YANLIŞ HALE GELMESİ, SİZİN VEYA ÜÇÜNCÜ ŞAHISLARIN ZARARA UĞRAMASI VEYA BİLGİLERİN BAŞKA BİLGİLERLE UYUMSUZ OLMASI) YÜZÜNDEN OLUŞAN GENEL, ÖZEL, DOĞRUDAN YA DA DOLAYLI HERHANGİ BİR ZARARDAN, BÖYLE BİR TAZMİNAT TALEBİ TELİF HAKKI SAHİBİ VEYA İLGİLİ KİŞİYE BİLDİRİLMİŞ OLSA DAHİ, SORUMLU DEĞİLDİR.

Tüm telif hakları aksi özellikle belirtilmediği sürece sahibine aittir. Belge içinde geçen herhangi bir terim, bir ticari isim ya da kuruma itibar kazandırma olarak algılanmamalıdır. Bir ürün ya da markanın kullanılmış olması ona onay verildiği anlamında görülmemelidir.

Bu Belgenin Durumu

Bu belge Genel Ağ standardı olmak üzere standartlaşma aşamasına girmiş bir protokolü belirtir ve geliştirilmesi için Genel Ağ topluluğundan üzerinde tartışılmasını ve önerilerde bulunulmasını talep eder. Bu protokolün durumu ve standartlaşma aşamalarındaki seviyesi için lütfen "Genel Ağ Resmi Protokol Standartları" (STD 1) belgesinin şu an ki sürümüne bakınız. Bu belgenin dağıtımına sınırlama getirilmemiştir.

Copyright © The Internet Society (2005). All Rights Reserved.

1. Giriş

Genel Ağ teknik belirtimlerinde yazarlarının yararlı bulduğu her gösterim kullanılabilir ve bu yüzden sıklıkla bir biçim sözdizimi tanımlama gereği duyulur. Yıllardan sonra, Arttırımlı BNF (ABNF) adı verilen, Backus–Naur Formunun değiştirilmiş bir sürümü çoğu Genel Ağ belirtiminde yaygın olarak kullanılır olmaya başladı. Makul gösterimsel gücü sayesinde bütünleşiklik ile basitliği dengeler. Arpanet'in ilk günlerinde, her belirtim kendi ABNF belirtimini içerirdi. Buna eposta belirtimleri de dahildi. RFC822, RFC733'ten yaptığı ABNF alıntıları ile geldi. Bu belge belli bir başvuru kaynağı olmak üzere bu tanımı ayırmaktadır. Baştan belirtelim, ayrıca bazı değişiklikler ve genişletmeler de içerir.

Standart BNF ile ABNF arasındaki farklar olarak, isimleme kuralları, yinelemeler, diğer şekiller, bağımsız sıralama ve değer aralıkları gibi gösterimler sayılabilir. *ABNF'nin Çekirdek ABNF'si* (sayfa: 12) bölümü çeşitli Genel Ağ belirtimleri arasında ortak türden bir çekirdek sözel çözümleyici için kural tanımları ve kodlama içerir. Bir uzlaşım olarak sağlanmıştır ve diğer hususlarda bu belgede tanımlanan ötedilden ve biçimsel durumundan ayrı tutulmuştur.

[RFC2234]'ten farklar:

Belirgin Yineleme — nkural (sayfa: 8) bölümünde, "Yani, tam olarak <N> < eleman> oluşumu belirtir." cümlesi "Yani, tam olarak <n> < eleman> oluşumu belirtir." olarak değiştirildi.

Alt satırlarda devam eden açıklama satırları, açıklama karakteri "; " ile başlayacak şekilde düzeltildi.

Bu çeviri, RFC Türkçe çevirilerinde kullanılan ABNF temel belirtimini içerir.

2. Kural Tanımı

2.1. Kural Adlandırma

Bir kural ismi basitçe ismin kendisidir; yani, bir alfabetik karakterle başlayan harfler, rakamlar ve tire imlerinden oluşan bir karakter dizisidir.

Bilgi

Kural isimleri harf büyüklüğüne duyarlı değildir.

<kuraladı>, <Kuraladı>, <KURALADI>, <kURaLaDı>, hepsi aynı kuralı ifade eder.

Ozgün BNF'nin aksine, açılı ayraçlar ("<", ">") gerekli değildir. Bununla birlikte, açılı ayraçlar, varlıkları bir kural ismi kullanımının ayırdedilmesini kolaylaştıracağı her yerde bir kural ismini sarmalamakta kullanılabilir. Bu kullanım, genellikle, serbest düzyazıda kural isimlerine atıf yapmakla veya kural isimleri boşluklarla ayrılmamış bir dizge olarak verildiğinde içinde yeralan kuralların farkedilmesini sağlamakla sınırlıdır; bir örneği aşağıda, yinelemenin açıklamasında görülebilir.

2.2. Kural Biçimi

Bir kural aşağıdaki sırayla tanımlanır:

```
isim = elemanlar crlf
```

Burada *<isim>* kuralın ismi, *<elemanlar>* başka kural veya kuralların isimleri ya da uç belirtimleri, *<crlf>* ise satırbaşı karakterini izleyen satırsonu karakterinden oluşan satırsonu belirtecidir. Eşit işareti kural ismini tanımından ayırır. Elemanlar, bu belgede tanımlanmış çeşitli işleçlerle birleştirilmiş bir veya daha fazla kural ismi ve/veya değer tanımından oluşur.

Görsel rahatlık amacıyla kural tanımları sola yanaşıktır. Bir kural birden fazla satır gerektiriyorsa, devam satırları girintilenir. Sola hizalama ve girintileme ABNF kuralının ilk satırına görelidir ve belgenin sol kenar payıyla uyumlu olması gerekmez.

2.3. Uç Değerler

Kurallar bir uç değerler dizgesi olarak çözümlenir ve bunlara bazan karakterler adı verilir. ABNF'de bir karakter basitçe sıfır veya pozitif bir tamsayıdır. Belirli bağlamlarda, değerlerin özgün bir eşlemi (kodlaması) bir karakter kümesi olarak (ASCII gibi) belirtilir.

Uç değerler, bu karakterlerin taban yorumlarını açıkça belirten bir veya daha fazla sayısal karakterle belirtilir. Şimdilik şu tabanlar tanımlanmıştır:

```
b = ikilik
```

d = onluk

x = onaltılık

Dolayısıyla:

```
CR = %d13 ve CR = %x0D
```

sırasıyla satırbaşı karakterinin onluk ve onaltılık değerlerini [US-ASCII] belirtir.

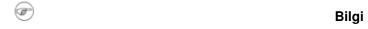
Böyle değerlerin birleşiminden oluşan değerler bir bütün olarak, değeri oluşturan karakterlerin arasına bir nokta (".") konarak belirtilir. Örnek:

```
CRLF = %d13.10
```

ABNF, dizgesel sabitlerin tırnaklar içine alınarak doğrudan belirtilebilmesine imkan tanır. Ornek:

```
komut = "komut dizgesi"
```

Dizgesel sabitler basılabilen karakterlerin bir birleşimi olarak yorumlanır.

ABNF dizgesel sabitleri harf büyüklüğüne duyarlı değildir ve bu dizgelerin karakter kümesi us-ascii'dir.

Örneğin,

```
kuralismi = "abc"

ve
    kuralismi = "aBc"
"abc", "Abc", "aBc", "aBC", "ABC", "AbC" ve "ABC" ile eşleşir.
```

Harf büyüklüklerine duyarlı bir kuralın her karakteri tek tek belirtilir.

Örneğin,

```
kuralismi = %d97 %d98 %d99
veya
kuralismi = %d97.98.99
```

sadece küçük harfli dizgeyle ("abc") eşleşecektir.

2.4. Harici Kodlamalar

Uç değer karakterlerinin harici gösterimleri saklama ya da aktarım ortamının kısıtlamalarına tabidir. Bu nedenle, aynı ABNF tabanlı dilbilgisinin çok sayıda harici kodlaması olabilir, örneğin, biri 16 bitlik Unicode kullanılırken biri 7 bitlik US–ASCII ortamı için, diğeri ikil sekizli ortam için olabilir. *ABNF'nin Çekirdek ABNF'si* (sayfa: 12) bölümündeki tanımlar Genel Ağ'ın çoğunluğu için ortak olarak 7 bitlik US–ASCII ortamı için sağlanmışsa da kodlama ile ilgili ayrıntılar ABNF kapsamının dışındadır.

Harici kodlamayı sözdiziminden ayırmak suretiyle diğer kodlama ortamları aynı sözdizimi için kullanılabilecek şekilde tasarlanmıştır.

3. İşleçler

3.1. Ulama — *kural1 kural2*

Bir kural, bir dizi kural ismini yan yana getirerek aslında basit değerlerin bir dizgesini tanımlayabilir. Örneğin,

```
foo = %x61 ; a bar = %x62 ; b mumble = foo bar foo
```

<mumble> kuralı küçük harfli dizge "aba" ile eşleşir.

Düzgün Doğrusal Bosluk

Ulama, ABNF çözümleme modelinin çekirdeğini oluşturur. Birbiri ardına gelen karakterlerden oluşan bir dizge ABNF ile tanımlanmış kurallara göre çözümlenir. Genel Ağ belirtimleri için, düzgün doğrusal boşlukların (boşluk ve sekme karakterleri) doğrudan ya da dolaylı olarak ana oluşumların etrafına serpiştirilmesine izin vermekle ilgili bir geçmiş vardır (örneğin, özel karakterlerleri veya atomik dizgeleri sınırlamak gibi amaçlar).

Bilgi

Bu ABNF belirtimi, düzgün doğrusal boşlukların dolaylı belirtimini içermez.

Ayraçlar veya dizge parçaları çevresinde düzgün doğrusal boşluklara izin verilmesini isteyen bir dilbilgisinin açıkça belirtirmesi gerekir. Yüksek seviyeden kurallar arasında kullanmak üzere böyle boşluklarla ilgili "çekirdek" kurallar tanımlamak çoğunlukla kullanışlı olmaktadır. "Çekirdek" kurallar, bir sözel çözümleyici için veya ana kural kümesinin basit bir parçası olarak şekillenebilir.

3.2. İkameler — kural1 / kural2

Birbirleri yerine kullanılabilecek elemanlar bölü çizgisi ("/") ile ayrılır. Yani,

```
foo / bar
```

<foo> veya <bar>'dan biri kabul edilecektir anlamına gelir.

Bilgi

Alfabetik karakterler içeren bir tırnaklı dizge ikame karakterleri belirtmenin özel bir halidir ve içerdiği karakterlerle, küçük ve büyük harflerin bir karışımı olarak belirtildiği sırada, birleştirici dizgelerin bir kümesinin kuralsız gösterimi olarak yorumlanır.

3.3. İkame Eklemeleri — kural1=/ kural2

Bazan bir ikame listesini dilimler halinde belirtmek uygun olur. Yani, birden fazla ikamesi olan bir kuralın ikameleri ek kural tanımları ile belirtilebilir. Aynı ana kural kümesinden türemiş bağımsız belirtimler (parametre listeleri şeklinde oluşan) olmadıkça bu kısmen kullanışlıdır. Bu eklemeli tanımlara ABNF'de şöyle izin verilir:

```
eskikural =/ ek-ikameler

Şöyle bir kural kümesi,
   kuralkümesi = alt1 / alt2

   kuralkümesi =/ alt3

   kuralkümesi =/ alt4 / alt5

şu belirtimle aynıdır:
   kuralkümesi = alt1 / alt2 / alt3 / alt4 / alt5
```

3.4. İkame Değer Aralıkları — %c##-##

İkame sayısal değerler, değer aralığı için bir tire imi ("-") kullanılarak tek parça halinde belirtilebilir. Örneğin,

```
RAKAM = %x30-39

şuna eşdeğerdir:

RAKAM = "0" / "1" / "2" / "3" / "4" / "5" / "6" / "7" / "8" / "9"
```

Ulanan sayısal değerlerle sayısal değer aralıkları aynı dizgede belirtilemez. Ulama için bir sayısal değer noktalı gösterimle belirtilebilirken bir değer aralığını belirtmek için tire kullanılır. Bu nedenle, satır sonu dizilimleri arasında basılabilir bir karakterin belirtilmesi için belirtim şöyle olabilirdi:

```
krk-satırı = %x0D.0A %x20-7E %x0D.0A
```

3.5. Dizilim Grubu — (kural1 kural2)

Parantez içine alınmış elemanlar içerildikleri sıra değişmemek üzere tek bir eleman olarak ele alınırlar.

```
elem (foo / bar) blat
```

şeklinde bir tanım, (elem foo blat) veya (elem bar blat) ile eşleşecektir.

```
elem foo / bar blat
```

ise (elem foo) veya (bar blat) ile eşleşir.

Bilgi

İkamelerin çok sayıda kural ismi veya sabitinden oluştuğu durumlarda, düzgün okuma için "çıplak" ikamelerden daha iyi olacaksa gruplama kullanımı daima tavsiye edilir.

Bu nedenle üstteki biçim yerine şu biçim önerilir:

```
(elem foo) / (bar blat)
```

Böylece arasıra düzgün okuyanların tanımı yanlış yorumlaması önlenmiş olur.

Dizilim grubu gösterimi ayrıca serbest yazı içinde de kullanılır.

3.6. Değişken Yineleme — *kural

"*" işleci bir elemanın önüne konulduğunda yineleme belirtir. Örneğin,

```
<a>*<b>eleman
```

gösteriminde < a > ve < b > isteğe bağlı ondalık değerler olmak üzere içinde en az < a > veya en çok < b > sayıda eleman içerebilen oluşumlar tanımlanmaktadır.

Öntanımlı değerler sıfır ve sonsuz olmak üzere, *<eleman> sıfır dahil her sayıya izin verirken, 1*<eleman> en az 1, 3*3<eleman> tam olarak 3 ve 1*2<eleman> ise bir ya da ikisine izin verir.

3.7. Belirgin Yineleme — nkural

```
<n>eleman
```

kuralı

```
<n>*<n>eleman
```

kuralına eşdeğerdir. Yani, tam olarak <n> <eleman> oluşumu belirtir. Bu bakımdan, 2RAKAM 2 rakamlı bir sayı belirtirken 3HARF 3 harften oluşan bir dizgeyi belirtecektir.

3.8. Seçimlik Dizilim — [kural]

Köşeli ayraç içine alma, isteğe bağlı dizilim belirtir:

```
[foo bar]
ile
    *1(foo bar).
esdeğerdir.
```

3.9. ; Açıklama

Bir noktalı virgül, satır sonuna kadar devam eden bir açıklamayı başlatır. Bu, belirtimle birlikte açıklamaları da içermenin basit bir yoludur.

3.10. İşleç Önceliği

Buraya kadar açıklanan mekanizmalar en yüksekten en düşüğe (en sıkıdan en gevşeğe) aşağıdaki öncelik sıralamasına uyarlar:

```
Dizgeler, İsimler
Açıklamalar
Değer aralıkları
Yineleme
Gruplama, İsteğe bağlılık
Ulama
İkame
```

İkame işlecinin kullanımı, ulamalarla karıştırıldığında karışıklığa yol açabilir.

Yine, açık ulama grupları yapmak için gruplama işlecinin kullanılması önerilir.

4. ABNF'nin ABNF Tanımı

Bilgi

- Bu sözdizimi görece değişmez olan bir kural biçimlemesi gerektirir. Dolayısıyla, bir belirtime dahil edilmiş bir kural kümesi sürümünün, bir ABNF çözümleyici tarafından yorumlanabileceğinden emin olmak için önişlemden geçirilmesi gerekebilir.
- 2. Bu sözdizimi *ABNF'nin Çekirdek ABNF'si* (sayfa: 12) bölümündeki kuralları kullanır.

```
kurallistesi
               = 1*( kural / (*d-boşluk s-st) )
kural
                  kuralismi tanımı-gibi elemanlar s-st
                         ; sonraki satır boşluklarla başlıyorsa
                         ; Sonraki SaTırda devam eder
kuralismi
                  HARF * (HARF / RAKAM / "-")
                  *d-boşluk ("=" / "=/") *d-boşluk
tanımı-gibi
                         ; temel kural tanımı ve
                         ; ikame eklemeleri
elemanlar
                  ikame *d-boşluk
d-boşluk
                  BOŞLUK / (s-st BOŞLUK)
s-st
                  açıklama / CRLF
                         ; açıklama veya satırsonu
açıklama
                  ";" * (BOŞLUK / GÖRKRK) CRLF
ikame
                  ulama
                  *(*d-boşluk "/" *d-boşluk ulama)
ulama
                  yineleme *(1*d-boşluk yineleme)
```

```
= [tekrarsayısı] eleman
yineleme
               = 1*RAKAM / (*RAKAM "*" *RAKAM)
tekrarsayısı
               = kuralismi / grup / seçenek /
eleman
                  krk-dğr / say-dğr / düz-dğr
                "(" *d-boşluk ikame *d-boşluk ")"
grup
               = "[" *d-boşluk ikame *d-boşluk "]"
seçenek
                ÇTIRNAK *(%x20-21 / %x23-7E) ÇTIRNAK
krk-dğr
                        ; ÇTIRNAK içermeksizin ÇTIRNAK içine
                          alınmış BOŞKRK ve GÖRKRK dizgeleri
                  "%" (ikil-dğr / on-dğr / onaltı-dğr)
say-dğr
                 "b" 1*BIT
ikil-dğr
                  [ 1*("." 1*BIT) / ("-" 1*BIT) ]
                        ; peşpeşe bit değerleri
                        ; veya tek başına birler aralığı
on-dğr
               = "d" 1*RAKAM
                  [ 1*("." 1*RAKAM) / ("-" 1*RAKAM) ]
onaltı-dğr
               = "x" 1*RAKAM16
                  [ 1*("." 1*RAKAM16) / ("-" 1*RAKAM16) ]
düz-dğr
               = "<" *(%x20-3D / %x3F-7E) ">"
                        ; açılı ayraçları içermeksizin açılı
                        ; ayraçlar içine alınmış BOŞKRK ve
                        ; GÖRKRK dizgeleri
                        ; son çare olarak düzyazı açıklama
```

5. Güvenlikle İlgili Hususlar

Güvenliğin bu belgeyle gerçekten de bir ilgisi yoktur.

6. Kaynakça

6.1. Uyulması Zorunlu Olanlar

```
[US-ASCII]
```

Kodlu Karakter Kümesi — Bilgi Değişimi için 7 Bitlik Amerikan Standart Kodu — *Coded Character Set*– **7–Bit American Standard Code for Information Interchange** — — ANSI X3.4–1986 — 1986

6.2. Bilgilendirici Olanlar

• [RFC2234]

Sözdizimi Belirtimleri için Arttırımlı BNF: ABNF — *Augmented BNF for Syntax Specifications: ABNF* — Crocker, D. ve P. Overell — RFC 2234 — Kasım 1997

• [RFC733]

ARPA Ağı Metin İletisi için Standart — *Standard for the Format of ARPA Network Text Message* — Crocker, D., Vittal, J., Pogran, K. ve D. Henderson — RFC 733 — Kasım 1977

• [RFC822]

ARPA Genel Ağ Metin İletilerinin Biçimi için Standart — *Standard for the Format of ARPA Internet Text Messages* — Crocker, D. — STD 11, RFC 822 — Ağustos 1982

A. Teşekkür

ABNF sözdizimi ilk olarak RFC 733'te belirtilmişti. BNF gösteriminin daha küçük ve daha anlaşılır olan arttırımlı BNF'ye dönüştürülmesinden SRI International'dan Ken L. Harrenstien sorumludur.

Bu son proje, yazdıkları eposta belirtimi olmadığı halde belirtim yazarları tarafından tekrar tekrar atıf yapılan RFC 822'nin işe yarar parçalarını toplamak şeklinde basit bir çaba olarak, arttırımlı BNF'nin açıklanması adıyla başladı. Çalışma grubu, basitçe körlemesine mevcut metni ayrı bir belgeye aktarmak yerine mevcut belirtimlerdeki ve son 15 yılın belirtimlerindeki yararlılıkları kadar yetersizliklerini de dikkatle inceleme yolunu seçti ve belirtimi genişletmeye çalıştı. Bu, projeyi ilk düşünülenden daha gözü yükseklerde bir şeye dönüştürdü. İlginç olan, liste gösteriminin kaldırılması gibi sürpriz kararlardan dolayı sonucun özgün çalışmadan devasa bir fark içermemesidir.

Belirtimin şu an ki aşamasında önemli destekleriyle Robert Elz, Roger Fajman, Aviva Garrett, Tom Harsch, Dan Kohn, Bill McQuillan, Keith Moore, Chris Newman, Pete Resnick, Henning Schulzrinne ile DRUMS çalışma grubunun bir kısmı rol aldı.

Standart Adayı sürümü XML kaynak biçimine dönüştürdüğü için Julian Reschke özel bir teşekkürü hakediyor.

B. ABNF'nin Çekirdek ABNF'si

Bu bölüm ABNF'nin kendine özgü dilbilgisinin çekirdeğini oluşturan kural tanımlarını içerir. Bu tanımlar çekirdek kural kümesi olarak kullanılabilir. (Buradaki kurallar RFC çevirilerinde kullanılmak üzere Türkçe'ye uyarlanmıştır; İngilizce RFC'lerle ilgili kural tanımları için bu belgenin İngilizce aslına bakınız.)

Çekirdek Kurallar

Belli başlı temel kurallar büyük harflidirler; BOŞ, YSEK, SSSB, RAKAM, HARF gibi.

```
HARF
                  %x41-5A / %x61-7A ; A-Z / a-z
BIT
                   "0" / "1"
KRK
                  %x01-7F
                         ; Hiçlik (\0) karakteri hariç
                         ; 7 bitlik bir US-ASCII karakteri
CR
                  8x0D
                         ; satırbaşı karakteri
CRLF
                  CR LF
                         ; Genel Ağ standardı olarak satırsonu
DNT
                  %x00-1F / %x7F
                         ; Denetim karakterleri
RAKAM
                  %x30-39
                         ; 0-9
CTIRNAK
                   %x22
                         ; " (Çift tırnak)
                  RAKAM / "A" / "B" / "C" / "D" / "E" / "F"
RAKAM16
```

```
YSEK
               = %x09
                         ; yatay sekme karakteri
LF
                  %x0A
                         ; satırsonu karakteri
                  *(BOŞLUK / CRLF BOŞLUK)
SÜRBOŞ
                         ; sürekli (satırsonunu aşan) boşluk
SEKİZLİ
                  %x00-FF
                        ; 8 bitlik veri
BOŞKRK
                  %x20
                         ; boşluk karakteri
                  %x21-7E
GÖRKRK
                        ; görünür (basılabilir) karakterler
                 BOŞKRK / YSEK
BOŞLUK
                         ; boşluklar
```

Ortak Kodlama

Harici olarak, veri, yüksek sekizinci biti sıfırlanmış sekiz bitlik alanda yedi bitlik US–ASCII olarak tanımlanan ve "ağa göre ASCII" denilen biçimde sunulur. Değer dizgesi, ağa önce gönderilen yüksek değerli baytların solda olduğu "ağ bayt sıralaması"na göre dizilir.

C. Yazar Adresleri

```
Dave Crocker (editor)
Brandenburg InternetWorking
675 Spruce Dr.
Sunnyvale, CA 94086
US

Telefon: +1.408.246.8253
Eposta: <dcrocker (at) bbiw.net>

Paul Overell
THUS plc.
1/2 Berkeley Square
99 Berkeley Street
Glasgow
G3 7HR
UK

Eposta: <paul.overell (at) thus.net>
```

D. Tam Telif Hakkı Beyanı

Copyright © The Internet Society (2005).

This document is subject to the rights, licenses and restrictions contained in BCP 78, and except as set forth therein, the authors retain all their rights.

This document and the information contained herein are provided on an "AS IS" basis and THE CONTRIBUTOR, THE ORGANIZATION HE/SHE REPRESENTS OR IS SPONSORED BY (IF ANY), THE INTERNET SOCIETY AND THE INTERNET ENGINEERING TASK FORCE DISCLAIM ALL WARRANTIES, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO ANY WARRANTY THAT THE USE OF THE INFORMATION HEREIN WILL NOT INFRINGE ANY RIGHTS OR ANY IMPLIED WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR A PARTICULAR PURPOSE.

Fikri Mülkiyet

The IETF takes no position regarding the validity or scope of any Intellectual Property Rights or other rights that might be claimed to pertain to the implementation or use of the technology described in this document or the extent to which any license under such rights might or might not be available; nor does it represent that it has made any independent effort to identify any such rights. Information on the procedures with respect to rights in RFC documents can be found in BCP 78 and BCP 79.

Copies of IPR disclosures made to the IETF Secretariat and any assurances of licenses to be made available, or the result of an attempt made to obtain a general license or permission for the use of such proprietary rights by implementers or users of this specification can be obtained from the IETF on–line IPR repository at http://www.ietf.org/ipr.

The IETF invites any interested party to bring to its attention any copyrights, patents or patent applications, or other proprietary rights that may cover technology that may be required to implement this standard. Please address the information to the IETF at ietf– ipr@ietf.org.

Bilgi için

RFC Editor^(B12) işlevinin mali desteği şu an Genel Ağ Derneği (The Internet Society) tarafından sağlanmaktadır.

Notlar

Belge içinde dipnotlar ve dış bağlantılar varsa, bunlarla ilgili bilgiler bulundukları sayfanın sonunda dipnot olarak verilmeyip, hepsi toplu olarak burada listelenmiş olacaktır.

```
(B1) ftp://ftp.rfc-weditor.org/in-wnotes/bcp/bcp78.txt

(B3) http://www.ietf.org/

(B12) http://www.rfc-weditor.org/
```

Bu dosya (rfc4234.pdf), belgenin XML biçiminin TEXLive ve belgeler-xsl paketlerindeki araçlar kullanılarak PDF biçimine dönüştürülmesiyle elde edilmiştir.

17 Ocak 2007